

KULTURA DLA MIESZKAŃCÓW

WPROWADZENIE

Kultura należy do nas wszystkich, dlatego mieszkańcy Krakowa nie powinni być jedynie publicznością wydarzeń artystycznych organizowanych przez instytucje miejskie i prywatne, lecz aktywnie tę kulturę współtworzyć. Jeśli miasto jest przestrzenią życia, to kultura jest spoiwem łączącym wszystkich, którzy za to miasto biorą odpowiedzialność. Kultura współtworzona przez mieszkańców to stale uzupełniany rezerwuar energii, niezbędnej, żebyśmy mogli rozwijać Kraków i zapewnić sobie oraz przyszłym pokoleniom lepszą przyszłość. Kultura mieszkańców to dobre życie w dobrym mieście.

Odbetonowanie miejskich instytucji kultury

Możliwość przedłużania w wyjątkowych przypadkach umów dyrektorów miejskich instytucji, jaką daje polskie prawo, w Krakowie stała się regułą. Na prawie trzydzieści zarządzanych przez miasto instytucji kultury tylko co trzeci dyrektor został wybrany w konkursie. Spowodowało to zabetonowanie dużej części instytucji kultury, zarządzanych przez wiele lat przez te same osoby. Jednym z najgłośniejszych przykładów jest przedłużenie na miesiąc przed wyborami na kolejne 7 lat umowy z dyrektorką MOCAK-u. Pełni ona tę funkcję od 2010 roku, czyli od początku istnienia muzeum i jest powszechnie krytykowana przez środowiska artystyczne. Taki model zarządzania szkodzi krakowskim instytucjom kultury. Dlatego ich dyrektorów będziemy zatrudniać w otwartych i przejrzystych konkursach. Tylko takie rozwiązanie pomoże otworzyć te instytucje na nowe kierunki i pomysły. Zapewni, że nie wpadną w stagnację, będą się rozwijać i tworzyć nowatorską, ciekawą ofertę.

Więcej kultury z Kartą Krakowską

Wprowadzona w 2018 roku Karta Krakowska z założenia miała być specjalnym bonusem dla płacących podatek PIT w Krakowie. Skoro w ten sposób składają się na miejski budżet, powinni mieć z tego dodatkowe korzyści – w komunikacji miejskiej, ale też w prowadzonych

przez miasto instytucjach kultury i sportu. Niestety, do dzisiaj idea ta wciąż nie została w pełni zrealizowana. Naprawimy ten błąd: wprowadzimy 20-procentowe zniżki we wszystkich miejskich instytucjach kultury, a także w należących do miasta obiektach sportowych. Znacząco zwiększy to dostępność oferty kulturalnej i sportowej miasta. Będziemy także aktywnie poszukiwać partnerów do programu Karta Krakowska wśród podmiotów komercyjnych.

Kultura wsparcia

- Zmienimy sposób wydawania miejskich środków finansowych przeznaczonych na kulturę. Istniejące programy dotacyjne – tak dla instytucji, jak i indywidualnych artystek i artystów – wymagają reformy. Uprościmy procedury urzędowe, by pozyskanie wsparcia było łatwiejsze oraz szybsze. Chcemy, by ludzie kultury koncentrowali się na swojej pracy, a nie na wypełnianiu skomplikowanych formularzy dotacyjnych.
- Zdecentralizujemy strukturę finansów kultury. Zainwestujemy w różnorodne projekty artystyczne, a nie w kulturalne korporacje, które są niezwykle kosztowne, a jednocześnie nieefektywne.
- Zapewnimy wieloletnie wsparcie finansowe dla niezależnych podmiotów (NGO), by umożliwić im stabilne funkcjonowanie i realizację wieloletnich projektów. Dzięki pięcioletnim grantom krakowskie fundacje i stowarzyszenia będą mogły spokojnie planować i realizować działania kulturalne, nie obawiając się o swój byt.
- Stworzymy dzielnicę kultury, oddając do dyspozycji artystkom i artystom, jak również organizacjom pozarządowym przestrzeń odpowiadającą ich potrzebom i finansowym możliwościom, między innymi poprzez preferencyjne czynsze. Rynek nie może dyktować warunków sztuce.
- Rozwiniemy sieć partnerstw między krakowskim sektorem kultury a lokalnymi przedsiębiorcami, zapewniając odpowiednie warunki prawno-finansowe do długofalowej i obopólnie owocnej współpracy.

Kultura społeczna

Każda z dzielnic Krakowa ma swoje instytucje kultury, które mogą funkcjonować nie tylko jako miejsca spotkań przy okazji wydarzeń kulturalnych, ale także – a nawet przede wszystkim – jako centra lokalnego aktywizmu, pomagające w organizacji wydarzeń miejskich wymyślonych przez samych mieszkańców. Czy w waszej okolicy znajdują się miejsca, w których rozegrały się ważne wydarzenia (historyczne, naukowe, kulturalne...)? Przygotujmy wspólnie programy, które tę historię uczynią żywą i pozwolą mieszkańcom odnaleźć w niej fundamenty tożsamości.

- Stworzymy granty na działania kulturalne mieszkańców Krakowa.
- Zapewnimy narzędzia animacyjne dla osób zainteresowanych wspólnotowymi działaniami kulturalnymi.
- Zagwarantujemy odpowiednie wsparcie logistyczne, realizacyjne i promocyjne.

Kultura dostępna dla każdego

Zapewnimy środki na rozwój technologiczny krakowskich instytucji kultury, które muszą nadążać za rozwijającym się światem i zmieniającymi się narzędziami komunikacji (nowe technologie). Biblioteki, osiedlowe domy kultury, muzea i inne przestrzenie muszą być odpowiednio wyposażone i zaaranżowane tak, by wypełniać swoją misję i zachęcać mieszkańców do korzystania z nich. Wszystkie one będą spełniać cztery wymogi:

- Dostępności: każda i każdy musi mieć łatwy dostęp do miejskich instytucji kultury, niezależnie od indywidualnych ograniczeń, pochodzenia, miejsca zamieszkania czy zasobności portfela.
- Atrakcyjności: miejskie instytucje kultury muszą być atrakcyjne tak pod względem inspirującego programu, jak i odpowiedniego zaplecza lokalowego i sprzętowego.
- Kreatywności: programy tych miejsc muszą odpowiadać zapotrzebowaniu, jakie wynika z przemian cywilizacyjnych, a zarazem muszą do tych przemian odnosić się krytycznie, by osoby zamieszkujące Kraków mogły w świadomy sposób korzystać z dostępnych zasobów.
- Komunikacyjności: jednym z największych problemów w sferze kultury jest rozproszenie informacji na temat wydarzeń i programów kulturalnych; zadbamy o to, by miejskie instytucje w sposób skuteczny komunikowały się z mieszkańcami.

Kultura zintegrowana

Skoordynujemy działania miejskich instytucji kultury, by część z odbywających się w nich wydarzeń korespondowała ze sobą, składając się na przystępną i komplementarną ofertę kulturalną. Zadbamy o innowacyjne podejście do działań miejskich instytucji kultury, co pozwoli skoordynować odbywające się w różnych miejscach wydarzenia. Przykładowo, w jaki sposób o migracji opowiadają literatura, teatr, film i sztuki wizualne? Pasma wydarzeń organizowanych przez różne instytucje kultury dadzą mieszkańcom szansę na poznawanie najważniejszych zjawisk i problemów współczesnego świata za pośrednictwem odmiennych dziedzin sztuki. Co ważne, wydarzenia te będą się odbywały w różnych miejscach Krakowa, co zachęci mieszkańców do przemieszczania się po mieście i odkrywania go na nowo. Skoordinowane działania instytucji zwiększą współpracę pomiędzy osobami zaangażowanymi w tworzenie kultury. Efektem tej współpracy będą inicjatywy wspierające się, a nie konkurujące ze sobą.

- Stworzymy zintegrowany plan miejskich działań kulturalnych.
- Zapewnimy system grantowy na projekty międzyinstytucjonalne.
- Przekształcimy dostępne w mieście narzędzia komunikacji kulturalnej w wielofunkcyjną platformę informacyjną.

Kultura ucząca (się)

By zwiększyć kulturalne zasoby Krakowa, należy umożliwić jego mieszkańcom zdobywanie odpowiednich kompetencji. Potrzebne są specjalistyczne programy edukacyjne, których realizacją zajmą się krakowskie instytucje kultury we współpracy z uniwersytetami (zaangażowanie środowiska akademickiego w prace z mieszkańcami zwiększy siłę rodzimej społeczności), a także z twórczyniami i twórcami.

→ Przygotujemy programy z zakresu edukacji kulturalnej dla następujących grup odbiorców: dzieci, młodzieży, seniorów, migrantów i osób niedoreprezentowanych.

→ Uruchomimy specjalny fundusz na realizację programów edukacyjnych przeznaczonych dla osób mających utrudniony dostęp do kultury.

Kultura jakości – troska o pracowników kultury

Siła kultury jest tak duża, jak siła ludzi, którzy ją tworzą. Miasto musi zadbać o lokalne kadry, oferując atrakcyjne warunki pracy. Zapewnimy podwyżki pensji pracowników miejskich instytucji kultury, zrywając z dotychczasową polityką finansową i likwidując nieuzasadnioną ogromną różnicę w wysokości wynagrodzenia między osobami zarządzającymi i osobami realizującymi zadania, a także pomiędzy poszczególnymi instytucjami.

Ograniczenie liczby nowych pomników

W ostatnich latach Kraków cierpi na „pomnikozę”, która stała się dla wielu polityków pretekstem do wszczynania kolejnych walk. Upamiętnianie ważnych dla wspólnoty osób czy wydarzeń nie może być pretekstem do budowania swojego poparcia! Proponujemy więc założenie limitu kilku pomników na jedną kadencję rady miasta. Z jednej strony pozwoli to na spokojne omówienie każdej propozycji, z drugiej – nada pomnikom bardziej znaczącą rangę i pozwoli upamiętnić wskazane osoby czy wydarzenia. Budowa pomnika powinna być każdorazowo poprzedzona społeczną dyskusją, oraz – a może przede wszystkim – konkursem, uwzględniającym nie tylko samą rzeźbę, ale również nawiązanie do jej przyszłego otoczenia (co będzie szczególnie cenne w historycznej tkance Krakowa).

Będziemy także – zgodnie z nowoczesnymi trendami – dążyć do upamiętniania ważnych osób czy wydarzeń w inny sposób niż stawianie pomników, np. poprzez zasadzenie pamiątkowego drzewa czy ufundowanie stypendium.

Forty

Obiektami o absolutnie fascynującym potencjale turystycznym i kulturalnym pozostają krakowskie forty. Spora część z nich nie doczekała się, jak do tej pory, adaptacji do nowych funkcji i pozostaje niszczącymi pustostanami. Należy podjąć w tym zakresie zdecydowane działania, udostępniając forty podmiotom prywatnym na określonych zasadach, m.in. zobowiązujących najemców do wprowadzenia funkcji ogólnodostępnej, z której korzystać będą mogli mieszkańcy i turyści. Warto tu również podkreślić atrakcyjność przestrzeni okalającej forty, zazwyczaj mającej formę wieloletniego już parku.

Ochrona dziedzictwa kulturowego

Zrewidujemy dotychczasowe polityki miasta związane z dziedzictwem kulturowym – zarówno w zakresie kultury niematerialnej, jak i zachowania zabytków. W tym zakresie szczególnie konieczna jest nowa, aktywna działalność władz miejskich, które zaproponują wykorzystanie i zaadaptowanie historycznej przestrzeni do współczesnych funkcji. Mowa tu między innymi o zasobie kubaturowym obszaru Wesołej, ale i innych obiektach, np. niszczących fortach. Troskę o dziedzictwo należy bowiem pojmować nie tylko jako zabezpieczanie dotychczasowego dorobku kulturowego, ale również twórcze wykorzystywanie go w obecnych czasach – aby miasto nie stawało się skansenem.